

XIX. SVETOVÝ FILOZOFICKÝ KONGRES

Svetové kongresy Federácie medzinárodných filozofických spoločností sa konajú každých päť rokov. XIX. Svetový filozofický kongres sa uskutočnil v dňoch 22. – 28. augusta 1993 v Moskve. Hlavná téma kongresu – *Ludstvo v bode obratu: filozofické perspektívy*. Predsedom organizačného výboru kongresu bol akademik I. T. Frolov. Všetky vedecké aktivity prebiehali v modernom komplexe budov Ruskej akadémie riadenia. Na kongrese sa zúčastnilo vyše tisíc filozofov z vyše 60 krajín sveta.

Nie je žiadnym tajomstvom, že organizátori XIX. Svetového kongresu sa stretli s mnohými, predovšetkým materiálnymi ťažkosťami, ktoré vyplynuli z novej politickej a sociálno-ekonomickej situácie hostujúcej krajiny. Preto Prof. E. Agazzi, predseda FISP, v prejave na otváracom ceremoniáli vysoko ocenil tie materiálne a duchovné vklady, ktoré sa urobili pre uskutočnenie kongresu podľa pôvodného programu. Prejavil veľkú vďačnosť filozofom za ich vysokého ducha, humanistické čítanie a schopnosť vytvoriť neopakovateľnú atmosféru pre filozofický dialóg a komunikáciu.

Vedecký program XIX. Svetového filozofického kongresu bol nesmierne náročný. Denne sa konali spoločné plenárne zasadnutia, po nich sa účastníci rozchádzali na zasadnutia sekcií alebo okrúhlych stolov, aby sa potom opätovne zišli na sympóziách alebo kolokviách organizovaných pre všetkých účastníkov konferencie. V priebehu konferencie sa uskutočnilo zasadnutie 20 filozofických spoločností a konala sa 3. konferencia venovaná K. Jaspersovi.

Ťažiskovými témami plenárnych zasadnutí XIX. Svetového filozofického kongresu boli: *Filozofia a obraz budúcnosti* – V. S. St'opin (Rusko), R. Rorty (USA), A. Takeiči (Japonsko);

Osud technologickéj civilizácie: cena za pokrok – H. Lenk (Nemecko), M. Bunge (Kanada), M. A. Quintanilla (Španielsko);

Súčasný humanizmus: ideály a realita – L. Villoro (Mexiko), V. Lektorskij (Rusko), J. Ladrerie (Belgicko);

Nové myslenie: tradície a inovácie – A. Ndiaye (Senegal), Hao Wang (USA), E. Berti (Taliansko).

Sympóziá kongresu boli venované týmto problémom:

Filozofia ne-násilia – K. S. Murty (India), A. A. Gusejnov (Rusko), D. Sobrevilla (Peru), M. Olivetti (Taliansko);

Ako máme chápať „univerzálnosť“ filozofie? – W. Kluxen (Nemecko), Y. Kim (Kórea), F. Jacques (Francúzsko), N. Motrošilová (Rusko), P. Huntondji (Benin).

Na kolokviách kongresu sa diskutovalo o týchto otázkach:

Problém jednoty ľudstva v ruskej filozofii – E. Huber (Taliansko), G. L. Kline (USA), P. Gajdenková (Rusko), L. Müller (Nemecko);

Človek a príroda – Richard de George (USA), R. Balasubramanian (India), R. G. Millikan (USA), K. Wiredu (Ghana);

Poznanie a chápanie – J. Hintikka (Fínsko), J. Kim (USA), D. P. Chatopadhyaya (India), K. Peacocke (Veľká Británia).

Okrem týchto podujatí bolo na kongrese zorganizovaných 24 okrúhlych stolov, k najzaujímavejším z nich patrili podľa nášho názoru nasledujúce: *Ethical Problems of the North-South Conflict*, organizátor R. Fernet-Betancourt (Nemecko), účastníci: K. O. Apel (Nemecko),

E. Dussel (Mexiko), D. Iervolino (Taliansko); *Toward the Revival of Metaphysics. Life, Death, Human Destiny in Interdisciplinary Perspective*, organizátorka A.-T. Tymieniecka (USA), účastníci: P. Ricouer (Francúzsko), R. Sweeney (USA), M. Kule (Litva), T. Haeussler (USA); *Aristotle's Theory of Contrariety and Modern Dialectics (Inconsistency, Paraconsistency, Dialectical Consistency)*, organizátor J. Zelený (Česká republika), účastníci: K. Havas (Maďarsko), D. Evans (Veľká Británia), F. M. Quesada (Peru); *Mass-media and Philosophy*, organizátor E. Agazzi (Švajčiarsko), účastníci: P. Ricouer (Francúzsko), V. Hoesle (Nemecko), G. Marotta (Taliansko), R. Parascandolo (Taliansko); *Environmental Ethics and Sustainability in the Global Setting*, organizátor L. Westra (Kanada), účastníci H. Rolston III (USA), E. Partridge (USA), J. Wawrzyniak (Poľsko), F. Matthews (Nový Zéland), Daya Kirshna (India); *Philosophical Reconstruction in a Changing World: Achievements and Prospects*, organizátor H. L. Parsons (USA), účastníci: L. E. Hann (USA), V. A. Lektorskiĭ (Rusko), P. Ricouer (Francúzsko), W. L. McBride (USA).

Ďalším 34 problémom z dejín filozofie a systematickej filozofie sa venovala pozornosť na zasadnutiach sekcií, kde sa prednášali referáty a kde vládlo kritické a tvorivé ovzdušie.

Prirodzene, filozofický kongres poskytol priestor pre dialóg, polemiku, výmenu názorov a skúseností o práci filozofov celého sveta. Teoretické úvahy a dišputy striedali informácie o obsahu a spôsobe výučby filozofie na iných vysokých školách a univerzitách. Všetci účastníci kongresu sa jednomyselne zhodovali v názore, že v dnešnom svete, ktorý sa nachádza v bode obratu, je nevyhnutné kultúrne vedomie, je nevyhnutná filozofia v systéme učebných, resp. študijných predmetov na všetkých typoch škôl, teda nielen na vysokých školách.

Tematicky bol tento kongres venovaný filozofickej reflexii problémov súčasného sveta, avšak všetky vystúpenia, diskusie, rozhovory, či už na oficiálnej, alebo neoficiálnej úrovni, svedčili o tom, že tu zďaleka nejde len o akademický záujem, ale o hlboké prežívanie duchovnej krízy našej kultúry a o poctivú snahu nájsť teoretické aj praktické východiská z nej. Zložitá sociálna, politická, ekonomická situácia vo svete bola jednoducho reálnym faktom, od ktorého sa odvíjala a ku ktorému sa navracala filozofická myseľ. Najfrekventovanejšími pojmami na XIX. Svetovom filozofickom kongrese boli pojmy „humanizmus“ a „tolerancia“. V takomto duchu sa niesol i záver kongresu, ktorý patril diskusií k výzve generálneho tajomníka UNESCO *Tolerancia dnes: filozofické problémy*.

XIX. Svetový filozofický kongres v Moskve bol grandióznym vedeckým i spoločenským podujatím. Najcharakteristickejšími črtami tohto kongresu boli pravdivý filozofický dialóg založený na slobode a pluralizme názorov a na skutočnej vzájomnej tolerancii a jeho humanistická zameranosť a solidárnosť.

Počas kongresu sa uskutočnili voľby predsedu Federácie medzinárodných filozofických spoločností. Novým predsedom FISP sa stal prof. F. Miro Quesada z Peru.

Zo slovenských filozofov sa ako jediná na kongrese zúčastnila Anna Remišová z Ekonomickej univerzity v Bratislave, ktorá vystúpila s referátom *Sebapoznanie ako morálny problém*. (V Zborníku rezumé bolo však uverejnené i rezumé L. J. Veverku z Banskej Bystrice *Filozoficko-etické aspekty ľudskej viery*.)

Slovenské filozofické združenie na zasadnutí FISP oficiálne zastupoval prof. J. Zelený.

XX. svetový filozofický kongres sa bude konať v r. 1998 v Bostone.

Anna Remišová